

Tweede Covid-19 bevraging Feedback

Dankjewel

27 respondenten hebben onze tweede Covid bevraging ingevuld, waarvoor onze oprechte dank.

	VORIGE ENQUETE INGEVULD		
CENTAUR LID	Ja	Nee	Grand Total
Ja	13	9	22
Nee	1	4	5
Grand Total	14	13	27

Daarmee ligt de respons wat lager dan de eerste bevraging, waarop 36 reacties kwamen. Opmerkelijk is dat 13 personen, quasi de helft dus, de eerste enquête niet hadden ingevuld, waardoor we dus wel wat nieuwe meningen hebben verzameld.

Het blijft voor ons koffiedik kijken waar de oorzaken liggen dat er minder respons was dan de vorige keer, en dat slechts 14 van de 36 vorige respondenten de moeite namen om ook nu weer hun input te geven.

Het is niet zinvol hierover te speculeren, maar we durven alvast hopen dat dit geen indicatie is van het aantal zorgprofessionals in onze sector die de handdoek in de ring hebben geworpen.

Van de 27 respondenten gaven 22 personen aan lid te zijn van Centaur. Onze communicatie bereikt dus vooral onze leden, en mobiliseert nog niet zoveel andere deelnemers in het werkveld.

Gezien de beperkte respons, moeten we de resultaten ook met het nodige voorbehoud interpreteren. Statistisch gezien is deze groep respondenten mogelijk niet representatief voor de totale populatie. Dit geldt des te meer als we kijken naar de economische impact, aangezien een deel van de respondenten ervoor geopteerd hebben bepaalde vragen niet te beantwoorden. Dit is hun goed recht, en daarvoor hebben we ook alle begrip.

Het profiel van wie geantwoord heeft

	DUIDELIJKHEID OVER RANDVOORWAARDEN OM DOOR TE WERKEN				Grand Total
	ZEKER / VEILIG	ONZEKER / DOORWERKEN	ONZEKER / STOP	VERPLICHT STOP	
000A	1				1
OC00	4	3	1		8
OCL0	1				1
T000	6			1	7
T00A	1				1
TOLO	1				1
TC00	3	1			4
TC0A		1			1
TCL0			1		1
TCLA	1	1			2
Grand Total	18	6	2	1	27

De provincies Antwerpen en West-Vlaanderen zijn het sterkst vertegenwoordigd, maar vanuit elke regio in België hebben we respons gekregen.

Via de "TCLA"-code kunnen we zien welke respondent in welke specialisatie aanwezig is.

- Als op de eerste positie een "T" zichtbaar is, dan betekent dit dat de persoon in kwestie werkzaam is in Equine Assisted Therapy. Staat op die positie een "O", dan doet de persoon in kwestie niet aan therapie.
- Als op de tweede positie een "C" zichtbaar is, dan is de persoon in kwestie werkzaam in Equine Assisted Coaching. Een "O" geeft opnieuw aan als dat niet het geval is.
- Zo staat op de derde positie een "L" als men actief is in Equine Assisted Learning, en
- Op de vierde positie vind men een "A" voor Equine Assisted Activities.

Velen combineren meerdere van deze activiteiten. De tabel leert ons aan dat:

- 8 respondenten uitsluitend bezig zijn met Coaching (de code OC00)
- 7 respondenten uitsluitend bezig zijn met Therapie (de code T000)
- In totaal 17 personen "onder andere" bezig zijn met Coaching (een "C" ingevuld op de 2^e positie van de code)
- In totaal 17 personen "onder andere" bezig zijn met Therapie (een "T" ingevuld op de 1^e positie van de code).
- Slechts 1 persoon noch met Coaching, noch met Therapie bezig is (de code 000A)

Perceptie op de beschikbare informatie rond Covid-19

Een belangrijke conclusie uit de eerste bevraging, betrof de grote verwarring, desinformatie of gebrek aan correcte informatie omtrent wat mag / niet mag, en omtrent mogelijke steunmaatregelen voor de sector.

EVOLUTIE VAN INFORMATIE-VOORZIENING					
CENTAUR LID	INF ---	INF ===	INF (+)	INF +++	Grand Total
Ja	3	8	8	3	22
Nee	1		2	2	5
Grand Total	4	8	10	5	27

Als we dit vandaag bevragen, dan toont het beeld wel degelijk verbetering:

- 4 van de 27 respondenten stellen dat de informatie zo mogelijk nog slechter is dan bij de eerste lockdown
- 8 van de 27 respondenten geven aan dat de situatie onveranderd is gebleven op dat vlak
- 10 van de 27 respondenten antwoorden dat er verbetering is, maar dat het nog steeds niet volstaat
- 5 van de 27 respondenten antwoorden dat zij bij deze tweede golf wel degelijk over voldoende informatie beschikken.

BIJDRAGE VAN CENTAUR COMMUNICATIE					
CENTAUR LID	BEKEND / MEERWAARDE	BEKEND / BETER	BEKEND / NIET BETER	ONBEKEND	Grand Total
Ja	8	10	4		22
Nee		2	1	2	5
Grand Total	8	12	5	2	27

Ook wanneer we vervolgens doorvragen in welke mate Centaur daarin een rol speelde, is de conclusie positief te noemen, met de nuance dat niet-leden lager scoren dan leden:

- 8 respondenten geven aan dat Centaur op het vlak van communicatie en informatievoorziening een echte meerwaarde vormt.
- 12 respondenten geven aan bekend te zijn met de Centaur communicatie en daar enig nut van te ondervinden.
- 5 respondenten geven aan wel bekend te zijn met de Centaur communicatie, maar daarin geen meerwaarde te vinden.
- 2 respondenten geven aan niets te weten van de communicatie die Centaur op dit vlak verspreidt.

De bevraging ging niet verder in op de kanalen die wel of niet functioneren, of op het soort van informatie die mensen nuttig vinden.

We hebben wel nagevraagd in welke mate de respondenten, op basis van beschikbare informatie, een beter beeld hadden van de mogelijkheden en randvoorwaarden waarop hun activiteiten al dan niet konden verder gezet worden.

Ook op dit vlak stellen we een positieve evolutie vas in vergelijking met de eerste lockdown:

- 18 respondenten geven aan dat ze zich zeker voelen dat hun activiteit kan doorgaan en dat ze dus in alle veiligheid doorwerken.
- 6 respondenten geven aan dat ze helemaal niet zeker zijn of het allemaal wel kan en mag, maar toch de keuze hebben gemaakt om door te werken.
- 2 personen gaven aan dat zij omwille van de blijvende onzekerheid besloten hadden om voorlopig te stoppen
- 1 persoon gaf aan dat hij/zij vanwege een externe beslissing verplicht was om te stoppen.

	DUIDELIJKHEID OVER RANDVOORWAARDEN OM DOOR TE WERKEN				Grand Total
	ZEKER / VEILIG	ONZEKER / DOORWERKEN	ONZEKER / STOP	VERPLICHT STOP	
000A	1				1
OC00	4	3	1		8
OCL0	1				1
T000	6			1	7
T00A	1				1
TOLO	1				1
TC00	3	1			4
TCOA		1			1
TCL0			1		1
TCLA	1	1			2
Grand Total	18	6	2	1	27

Als we de selectie maken van Coaches en Therapeuten, dan stellen we vast (met elk 17 relevante respondenten) dat er geen verschil is qua verhouding van mensen die verder werken (15 op 17), maar dat in het algemeen de Coaches zich minder zeker voelen of het allemaal wel koosjer is (9 coaches tegenover 12 therapeuten).

(OOK)
BEZIG MET COACHING

ACTIEF EAT	(AII)
ACTIEF EAC	1
ACTIEF EAL	(AII)
ACTIEF EAA	(AII)

	DUIDELIJKHEID OVER RANDVOORWAARDEN OM DOOR TE WERKEN				Grand Total
	ZEKER / VEILIG	ONZEKER / DOORWERKEN	ONZEKER / STOP	VERPLICHT STOP	
OC00	4	3	1		8
TC00	3	1			4
TCLA	1	1			2
TCL0				1	1
OCL0	1				1
TCOA		1			1
Grand Total	9	6	2		17

(OOK)
BEZIG MET THERAPIE

ACTIEF EAT	1
ACTIEF EAC	(AII)
ACTIEF EAL	(AII)
ACTIEF EAA	(AII)

	DUIDELIJKHEID OVER RANDVOORWAARDEN OM DOOR TE WERKEN				Grand Total
	ZEKER / VEILIG	ONZEKER / DOORWERKEN	VERPLICHT STOP	ONZEKER / STOP	
T000	6		1		7
TC00	3	1			4
TCLA	1	1			2
TOLO	1				1
TCL0				1	1
T00A	1				1
TCOA		1			1
Grand Total	12	3	1	1	17

Impact van de “tweede golf” op de activiteiten in onze sector

IMPACT VAN LOCKDOWN 2 IN VERGELIJKING MET LOCKDOWN 1

	ACTIEF EAT	(A)ij	0000	T000	T000	TCLA	TCLA	TCOA	TCL0	TCL0	TOLA	TOLA	TCOA	TCL0	TCL0	Grand Total
	IMP <<	(A)ij	2	2	4											11
	ACTIEF EAC	(A)ij	2	3		1	1									8
	ACTIEF EAL	(A)ij	1	2												4
	ACTIEF EAA	(A)ij	2	2		1	1									3
	IMP >>>>	(A)ij	1	7	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	27
	Grand Total		8	7	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	27

	ACTIEF EAT	1	T000	T000	TCLA	TOLA	TCLA	TCL0	TCL0	TOLA	TOLA	TCOA	TCL0	TCL0	Grand Total
	IMP <<	(A)ij	2	4											8
	ACTIEF EAC	(A)ij	3	1		1	1								6
	ACTIEF EAL	(A)ij	2												2
	ACTIEF EAA	(A)ij	7	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17
	Grand Total		7	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17

	ACTIEF EAT	(blank)	0000	0000A	Grand Total
	IMP <<	(A)ij	2	1	3
	ACTIEF EAC	(A)ij	2		2
	ACTIEF EAL	(A)ij	1	1	2
	ACTIEF EAA	(A)ij	2	2	2
	IMP >>>>	(A)ij	1	1	1
	Grand Total		8	1	10

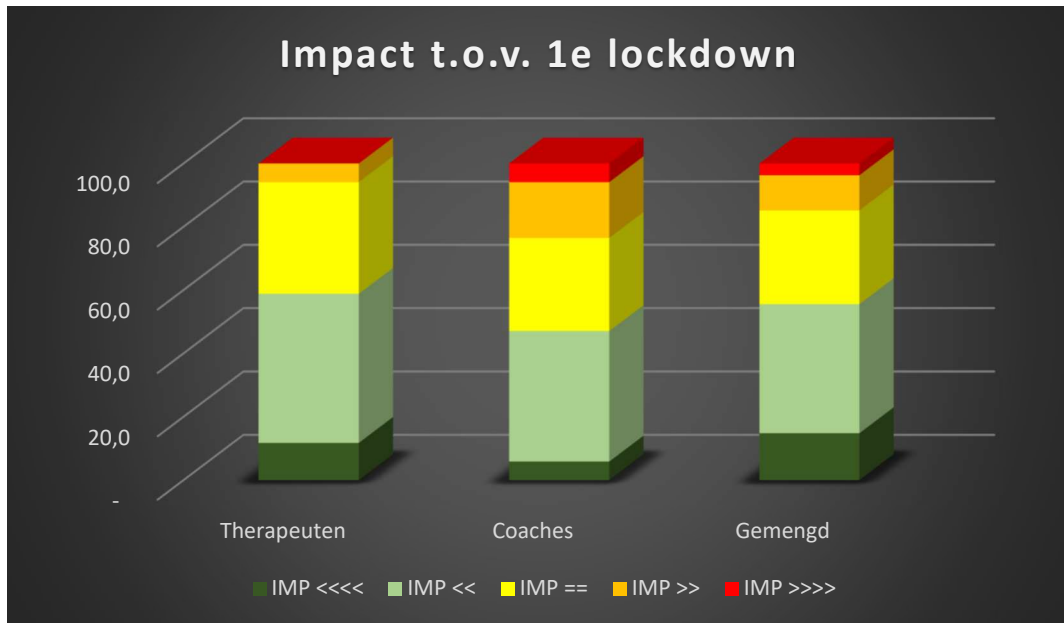
TOELICHTING GEBRUIKTE CODES
 T = ACTIEF IN EQUINE ASSISTED THERAPY (0 INDIEN N.V.T.)
 C = ACTIEF IN EQUINE ASSISTED COACHING (0 INDIEN N.V.T.)
 L = ACTIEF IN EQUINE ASSISTED LEARNING (0 INDIEN N.V.T.)
 A = ACTIEF IN EQUINE ASSISTED ACTIVITIES (0 INDIEN N.V.T.)

	ACTIEF EAT	(A)ij	0000	T000	TCLA	TCLA	TCOA	TCL0	TCL0	TOLA	TOLA	TCOA	TCL0	TCL0	Grand Total
	IMP <<	(A)ij	2	4											7
	ACTIEF EAC	1	2	1		1	1								5
	ACTIEF EAL	(A)ij	2			1	1								3
	ACTIEF EAA	(A)ij	1	1											1
	IMP <<<<	(A)ij	1	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17
	Grand Total		8	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	17

	ACTIEF EAT	(A)ij	T000	0000A	TOLA	TOLA	TCOA	TCL0	TCL0	Grand Total
	IMP <<	(A)ij	2	1						4
	ACTIEF EAC	(blank)	3							3
	ACTIEF EAL	(A)ij	2	1						3
	ACTIEF EAA	(A)ij	7	1	1	1	1	1	1	10
	Grand Total		7	1	1	1	1	1	1	10

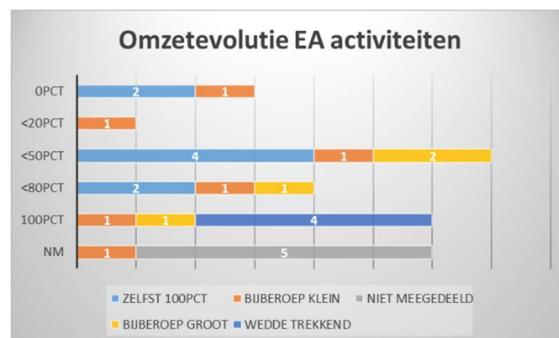
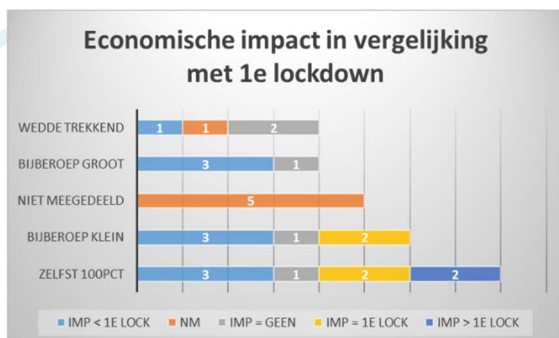
TOELICHTING GEBRUIKTE CODES
 IMP <<<< = IMPACT LOCKDOWN 2 VEEL KLEINER DAN LOCKDOWN 1
 IMP << = IMPACT LOCKDOWN 2 KLEINER DAN LOCKDOWN 1
 IMP == = IMPACT LOCKDOWN 2 GELIJK AAN LOCKDOWN 1
 IMP >> = IMPACT LOCKDOWN 2 GROTER DAN LOCKDOWN 1
 IMP >>>> = IMPACT LOCKDOWN 2 VEEL GROTER DAN LOCKDOWN 1

Wanneer we bevragen hoe het effect van de tweede golf van de pandemie zich verhoudt tot de eerste lockdown, dan geven 11 van de 27 respondenten aan, dat de impact toch enigszins kleiner is dan in het eerste deel van 2020. 4 respondenten geven aan dat de impact zelfs veel kleiner is. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat een groot deel van de zorgverleners in ons werkveld ditmaal hun activiteiten hebben verdergezet. Voor 8 respondenten is de impact vandaag gelijk aan de eerste lockdown, en 4 respondenten geven aan dat zij nu erger of zelfs veel erger getroffen worden.

Als we de (overlappende) populaties van therapeuten en coaches vergelijken, dan lijkt de indicatie dat de coaches er iets minder gunstig van afkomen in vergelijking met de therapeuten. De groene zone (lagere impact) is groter bij de therapeuten, en de oranje/rode zone (hogere impact) is lager bij de therapeuten. Opnieuw herhalen we dat met het beperkt aantal respondenten, deze conclusies met een zeer grote terughoudendheid moeten geïnterpreteerd worden.

Als we verder doorvragen op het economisch effect, dan kiezen 6 van de 27 respondenten om hierover geen mededelingen te doen. Zoals eerder gezegd, dat respecteren wij volledig. Met 21 antwoorden zijn onderstaande grafieken mogelijk (of vermoedelijk) niet representatief.

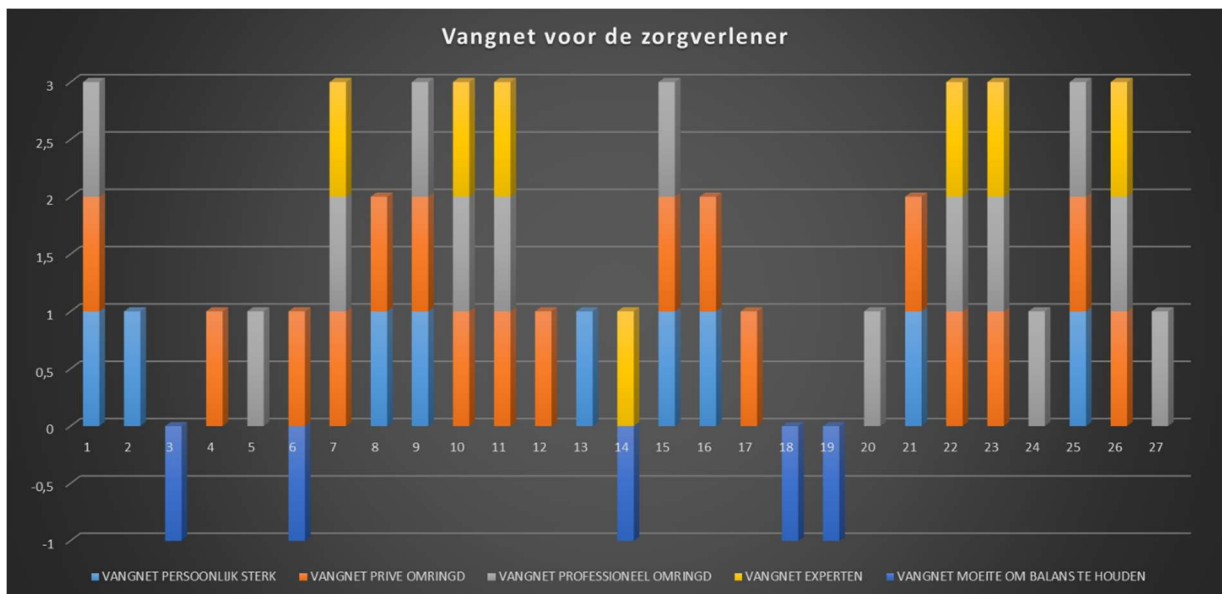

Logischerwijze ondervinden weddetrekkenden geen negatieve impact op hun inkomen (zij zitten allen in de categorie die 100% inkomsten blijven behouden), en zijn vooral diegenen die in een 100% zelfstandig statuut werken geïmpacteerd, of voor wie het bijberoep een groot deel uitmaakt van hun inkomsten: enkelen vallen terug op 0, de meerderheid valt terug op 50%.

Voor wie de activiteit in bijberoep uitvoert, waarbij het slechts een klein deel van de inkomsten uitmaakt, is de impact zeer verschillend van persoon tot persoon.

Impact op ons eigen functioneren

We hebben ook gepeild naar de mate waarin we als zorgverlener zelf goed doorheen deze periode komen. We benadrukken graag het belang van een goede mentale en fysieke gezondheid voor de zorgverlener zelf.

Het stemt ons alvast positief dat op 3 respondenten na, iedereen aangeeft dat ze kunnen terugvallen op één of meerdere vangnetten.

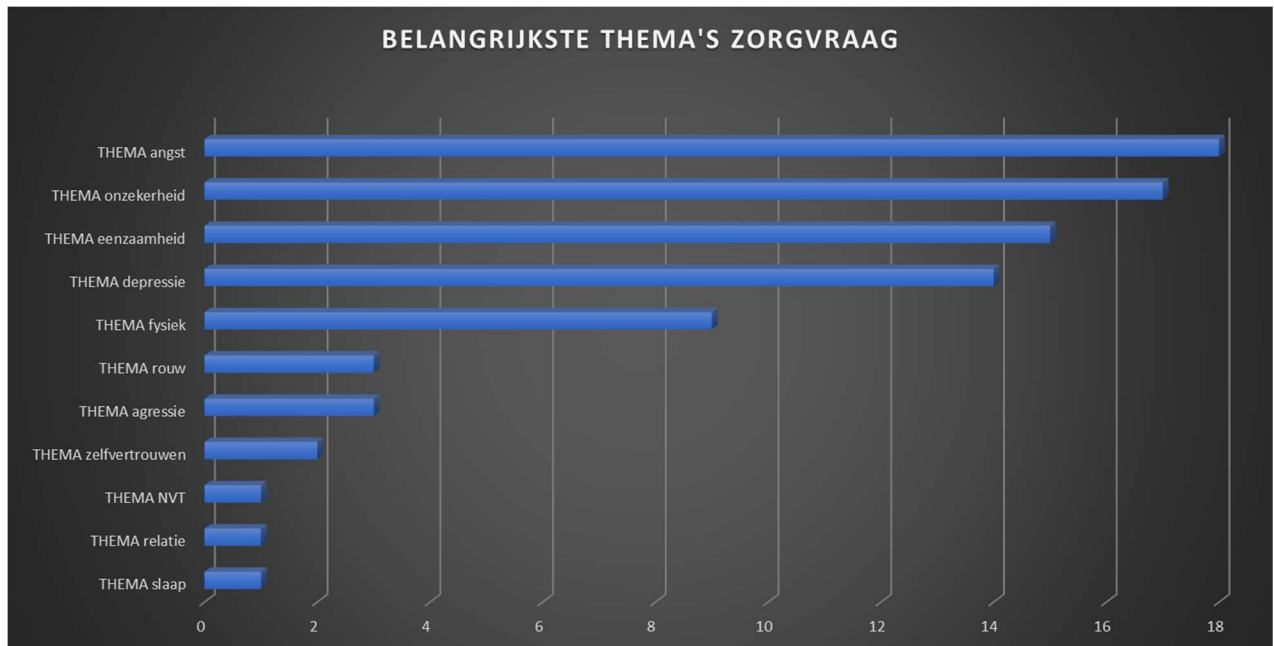
- 9 van de 27 respondenten geven aan te rekenen op de eigen persoonlijke sterkte (lichtblauwe balkjes)
- 17 van de 27 respondenten vinden in de privésfeer een omkadering om op adem te komen (oranje balkjes)
- 14 van de 27 respondenten vinden in de professionele omgeving de nodige omkadering (grijze balkjes)
- 7 van de 27 respondenten geven aan te kunnen terugvallen op experts (gele balkjes)
- 5 van van 27 respondenten geven aan toch wel eens moeite te hebben om de balans te houden (donkerblauwe balkjes die naar beneden zijn georiënteerd). Het valt op dat de respondenten die aangaven nergens terecht te kunnen, allemaal ook tot deze groep behoren.

Aangezien meerdere mensen ervoor hebben gekozen om de enquête anoniem in te vullen, is het voor ons niet mogelijk om in te schatten om welke ernstgraad het gaat, en in welke mate dit signaal moet geïnterpreteerd worden als een vraag voor hulp. Meerdere bestuursleden van Centaur hebben zich bereid verklaard om alvast een luisterend oor te bieden. **Wie deze uitgestoken hand wil aannemen, kan dan ook contact opnemen.**

Impact op de zorgvraag

Wanneer we bekijken in welke mate de Covid-19 pandemie een impact heeft op de thema's waarmee het werkveld geconfronteerd wordt, dan tekent zich een vrij duidelijk beeld af.

De “kopgroep” van 4 thema's draait zeer sterk rond angst, onzekerheid, eenzaamheid en depressie. Hoewel deze thema's ook in *normalere* tijden ongetwijfeld een belangrijk aandeel in de zorgvraag vormen, is dit beeld momenteel veel sterker uitgesproken.

We hebben tevens gevraagd naar de relatie tussen continuïteit van de zorgverlening enerzijds, en de frequentie en ernstgraad van de zorgvraag anderzijds, en het effect daarvan op het ontstaan van een eventuele additionele zorgvraag bij *bestaande patiënten*.

EVOLUTIE ZORGVRAAG BESTAANDE PATIËNTEN

freq & ernst	toename	8	3	j	additionele zorg
		2	2	n	
	gelijk	1	3	j	
		7	1	n	
		doorlopend	afbouw		
		18	9		
continuïteit					

Hieruit blijkt dat bij *twee derde* van de patiënten (18 op 27) de zorgverlening gewoon kon doorgaan, bij *één derde* (9 op 27) werd de zorgverlening afgebouwd.

Van de patiënten met gecontinueerde zorgverlening, vertoonde ruim de helft (10 op 18) een stijging in frequentie en/of ernstgraad van de bestaande pathologieën. Van deze patiënten ontstond bij 80% (8 op 10) bovendien een additionele zorgvraag.

Bij de patiënten met gecontinueerde zorgverlening die geen verhoging in frequentie of ernstgraad vertoonden, was er in 88% (7 op 8) ook geen sprake van een additionele zorgvraag.

Bij patiënten met onderbroken of afgebouwde zorgverlening, was er in twee derde (6 op 9) van de gevallen ook sprake van een additionele zorgvraag.

Als we kijken naar de instroom van *nieuwe patiënten*, dan geeft ongeveer de helft van de respondenten (13 op 27) aan dat deze vergelijkbaar is gebleven met meer *normale* tijden. De andere helft rapporteert dus een toename in de instroom van nieuwe patiënten.

Als we verder inzoomen op de hogere instroom, dan werd de vraag gesteld of de zorgvraag waarmee deze patiënten zich aanmelden, eerder aansluit bij de traditionele zorg van bestaande patiënten (de kolom "init"), dan wel of zij eerder pathologieën vertonen die aansluiten bij de additionele zorg van bestaande patiënten (de kolom "addit").

Samengenomen over het totaal van de respondenten (de bovenste tabel hieronder), dan heeft een kleine twee derde van die hogere instroom (9 op 14) zorgvragen die vergelijkbaar zijn met de oorspronkelijke zorgvragen van bestaande patiënten. Één derde van de nieuwe patiënten vertoont zorgvragen die eerder vergelijkbaar zijn met de additionele zorgvraag van bestaande patiënten.

		INSTROOM	NIEUWE CLIENTEN			
		TYPE ZORG	addit	init	nvt	TOTAL
EAC	(All)	groter	5	9		14
EAT	(All)	vergelijkbaar			13	13
Overige	(All)	Grand Total	5	9	13	27

		INSTROOM	NIEUWE CLIENTEN			
		TYPE ZORG	addit	init	nvt	TOTAL
EAC	y	groter	1	8		9
EAT	(All)	vergelijkbaar			8	8
Overige	(All)	Grand Total	1	8	8	17

		INSTROOM	NIEUWE CLIENTEN			
		TYPE ZORG	addit	init	nvt	TOTAL
EAC	(All)	groter	3	6		9
EAT	y	vergelijkbaar			8	8
Overige	(All)	Grand Total	3	6	8	17

Hierin zien we wel een duidelijk onderscheid als we coaching en therapie afzonderlijk bekijken.

Bij coaches (de middelste tabel, EAC = y) zien we dat de zorgvraag van nieuwe instromers quasi volledig (8 op 9) in lijn is met de zorgvraag van bestaande patiënten, waar bij de therapeuten (de onderste tabel, EAT = y), er wel een verschuiving is van één derde richting additionele zorgvragen.

De vraag naar de meerwaarde van het werken met paarden in de huidige omstandigheden, werd met grote unanimiteit beantwoord. De veiligheid van het werken in open lucht en de mogelijkheid om de nodige fysieke afstand te bewaren, het contact met de natuur, het fysieke contact met de paarden, de extra beweging, de verbinding met het paard,... worden steevast als belangrijke argumenten aangehaald om equine assisted zorgverlening te promoten, ook en vooral tijdens deze pandemie.

Voorzichtige conclusie / samenvatting

Met het nodige voorbehoud omwille van de beperkte steekproef, willen we de volgende conclusies voorleggen:

- Gemiddeld gezien is er meer informatie, en meer zekerheid omtrent de mate waarin -, en de wijze waarop onze vorm van zorgverlening kan verder gezet worden in de huidige situatie en binnen de huidige voorwaarden. Dat geldt iets meer voor therapeuten dan voor coaches.
- De verhoogde continuïteit zorgt ervoor dat de economische impact over het algemeen wat kleiner is dan tijdens de lockdown in het voorjaar van 2020. Toch is er een belangrijk deel van Equine Assisted zorgverstrekkers die nog steeds ernstig geïmpacteerd worden, vaak met een terugval van 50% qua inkomen. Omdat aan de kostenzijde vaak niet kan bespaard worden, betekent dit ongetwijfeld dat de reserves verder onder druk komen te staan. Uit de additionele commentaren leren we dat ook starters grote problemen ondervinden, doordat mogelijkheden voor infomomenten en oefensessies ontbreken.
- Voor het eigen welzijn van de zorgverleners, kunnen de meesten terecht bij één of meerdere vangnetten. Ongeveer één op vijf zorgverleners geeft wel aan soms de balans wat te verliezen.
- Er is bij bestaande patiënten een sterke correlatie tussen een stijging in frequentie en/of ernstgraad en het ontstaan van addtionele zorgvragen.

